

Posudek oponentky bakalářské práce

Autorka práce: Anna-Ester Šotolová

Název práce: Vypravěč-dítě v současné maďarské a polské literatuře

Rok: 2020

Vedoucí práce: Mgr. Eugen Gál, Ph.D.

1. Formulace cílů a jejich naplnění

Autorka se rozhodla analyzovat na vybraných příkladech z maďarské a polské literatury kategorii dětského vypravěče. Kromě teoretického úvodu má práce komparativní charakter – autorka se tedy nevěnuje samostatně každému autorovi (dílu) zvlášť, ale volí strukturování práce dle jednotlivých motivů, což umocňuje již zmíněný srovnávací charakter a práci rozhodně prospívá. Výběr analyzovaných děl je odůvodněný, možná by se dalo ještě zvážit posílení „polské složky“, aby byla srovnávací analýza vyrovnanější (současnou polskou literaturu reprezentuje pouze W. Kuczok). Byť na omezeném prostoru, dokázala autorka i stručně shrnout historickou situaci (vývoj a roli kategorie dětského vypravěče v literatuře 20. století), v návaznosti na to – a na konkrétní analýzy – poté formuluje tezi, že na rozdíl od dřívějších dětských vyprávění (Kertész, Grass, ale i Chwin či Huelle) se současní autoři využívající kategorie dětského vypravěče snaží být více bezprostřední – autorka pro tyto potřeby přichází i s vlastním pojmem tzv. blízkosti vyprávění (viz kap. 3.1.0), kterou dále osvětluje na jednotlivých analyzovaných motivech/obrazech. Vede ji to i např. k podnětné úvaze o roli groteska v současných textech využívajících kategorii dětského vypravěče (viz kap. 3.2.1) nebo o jistém mytickém rozměru takových vyprávění (kap. 3.4.0 – mnohdy se ostatně tyto dva aspekty mohou prolínat). Dá se tedy konstatovat, že cíle práce byly formulovány jasně a autorka je ve své práci naplnila. Předložená bakalářská práce patří bez pochyby k těm (nej)zdařilejším, které byly na KSES v posledních letech obhajovány.

2. Klady práce

- I na *de facto* malém prostoru bakalářské práce dokázala autorka erudovaně nastínit jak vývoj, tak aktuální způsoby využití kategorie dětského vypravěče, a to navíc ve srovnávací perspektivě.
- Výklad je jasně a logicky strukturovaný, vzájemně provázaný (i proodkazovaný).
- Autorka nemá problém s odborným stylem, který je přesto v jejím podání osobitý, což vždy oceňuji. Její projev je kultivovaný, práce je zpracována svědomitě. Přesto se autorka nevyhnula např. některým překlepům apod., chyby se objevují i ve jménech autorů, což by se stávat nemělo. Jinak je ovšem zřejmé, že je autorka schopna samostatně promyšlené práce s primárním i sekundárním materiálem. I v případě, že jsou jednotlivé postřehy skutečně spíše jednotlivostí, vztahují se k tématu, doplňují komplexnější analýzu daného motivu a jsou jasně formulovány (viz např. poznámka o fragmentárnosti textů na s. 13).

3. Nedostatky práce

- Autorka mohla v úvodu práce přece jen alespoň stručně představit jednotlivé analyzované texty a zasadit je do literárního kontextu své doby či autorovy tvorby (nabízela by se kupříkladu otázka, zda je pro dané autor vypravěč-dítě typický, nebo jde z nějakého důvodu v případě daného díla o výjimku).
- Viz již výše zmíněné jazykové či gramatické nedostatky (překlepy, vyšinutí z větné vazby, chybějící interpunkce apod.), které působí dojmem, že autorka již neměla dostatek času práci ve finální podobě řádně a v klidu projít – a bohužel trochu kazí výsledný dojem z jinak kvalitně zpracovaného textu.
- I vzhledem k přece jen omezenému počtu analyzovaných titulů (což je jinak vzhledem k typu a rozsahu práce pochopitelné) bych na místě autorky byla opatrnější v některých soudech, které mohou vyznívat až příliš kategoricky. Viz např. poznámka o autobiografických motivech na s. 30.

4. Otázky doporučené k rozpravě při obhajobě

1. Neproporční výběr maďarských a polských autorů vysvětluje autorka četností výskytu vypravěčů-dětí v obou literaturách. Necítím se dostatečně kompetentní k tomu, abych sama dokázala posoudit, jak vypadá situace v tomto ohledu v současné maďarské literatuře, ale pokud má autorka práce tento pocit, čím si myslí, že je to dáno? Které další současné polské autory (dejme tomu tvořící po r. 1989) využívající kategorii dětského vypravěče by bylo možné zmínit?

2. Na s. 17 autorka v souvislosti s využitím kategorie groteska píše: „Jenže ve všech groteskních ambivalencích, se kterými se setkáváme v analyzovaných knihách, chybí karnevalový smích, který by byl schopný vysvobodit, očistit a obnovit.“ Lze souhlasit s tvrzením, že jde o „grotesku bez smíchu“ (s. 27), ale jak je to s možností katarze v analyzovaných textech? Např. závěr Kuczokova *Smradu* nepřináší smích – a tedy ani katarzi?

5. Případné další vyjádření

6. Celkové hodnocení a klasifikace

- a) Práce splňuje požadavky standardně kladené na bakalářskou práci.
- b) Doporučuji práci k obhajobě.
- c) Navrhuji klasifikaci: výborně.

Datum: 26. srpna 2020

Podpis: